

Høyring av verneplan for skog

Heggeneset naturreservat, Seljord kommune

Rik boreonemoral blandingskog i nedre del av området. Foto: John Gunnar Brynjulvsrud

**Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark
Juli 2024**

Innhold	side
1. Bakgrunn.....	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Heimelsgrunnlag.....	3
4. Saksgang og innkomne merknader.....	4
5. Verneplanens omfang.....	7
6. Faktaark.....	8
7. Forslag til verneforskrift.....	11

Vernekart er lagt ved høringa som eige vedlegg.

Forslag til skjøtselsplan er lagt ved som eige vedlegg.

1. Bakgrunn

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark sender med dette på høyring forslag til vern av to nesten samanhengande område kalla Heggeneset i Seljord kommune. Heggeneset ligg på nordsida av Seljordvatnet. Det følgjer også med eit forslag til skjøtselsplan for Heggeneset.

Bakgrunnen for forslaget er eit tilbod frå sju private grunneigarar om frivillig vern av skog. Tilbodet kom inn 8. juni 2020 via AT skog.

Området vart kartlagt i 2020 av Biofokus. Delar av området er undersøkt tidlegare gjennom kartlegging av bekkeløfter i 2008. Frå før er det òg kartlagt tre naturtypelokalitetar, nøkkelbiotopar ved skogbruksplanlegging (MiS) og 62 unike raudlista artar.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legg opp til ei vidareføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, under dette auka frivillig skogvern. Under handsaminga av meldinga bad Stortinget regjeringa setja mål om vern av både offentleg eid skog og frivillig vern av privateigd skog til 10 % av skogarealet i landet.

Naturfaglege evalueringar som ligg til grunn for prioriteringane i skogvernarbeidet er «*Evaluering av norsk skogvern i 2016*», NINA rapport 1352/2017 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010. Dette arbeidet er samtidig eit viktig bidrag til å nå [FNs bærekraftsmål 15](#) som har som mål å verne, gjenopprette og fremja berekraftig bruk av økosystem, sikra berekraftig skogforvaltning, nedkjempa ørkenspreiing, stansa og reversera landforringing og dessutan stansa tap av artsmangfald.

Ved frivillig skogvern gir grunneigarane Statsforvaltaren tilbod om vern av aktuelle område. Det blir gjort naturfaglege registreringar og utarbeidd skogtakstar for dei områda der det er behov for det. På grunnlag av tilbod og dei naturfaglege registreringane utarbeider Statsforvaltaren forslag til avgrensing av verneområdet. På grunnlag av tilbod og mal for verneforskrift for naturreservat utarbeider Statsforvaltaren forslag til verneforskrift som blir oversend grunneigarane for kommentarar. Miljødirektoratet oppnemner ein skogsakkyndig som får i mandat å forhandla med grunneigarane eller representanten til grunneigarane. Ved semje blir det utarbeidd avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensing av verneområdet blir avklart.

Det vanlege er at når staten og grunneigar er samde om desse punkta vil området gjennomgå vanleg sakshandsaming i tråd med naturmangfaldslova. Etter avtale med grunneigar kan melding og høyring av verneforslag likevel blir gjennomført før avtale er signert. Frå avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjeld ei vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fatta.

3. Heimelsgrunnlag

Vern av spesielle område eller førekomstar skjer i medhald av lov 16. juni 2009 om forvaltning av mangfaldet til naturen (naturmangfaldslova) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfaldslova er det gitt heimel for oppretting av ulike vernekategoriar. Vernekategorien naturreservat, som er det strengaste vernet etter naturmangfaldslova, jf. § 37, vil bli bruka for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om skiping av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfaldslova, som lyder slik:

” Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
- b) representerer en bestemt type natur,*
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

4. Saksgang og innkomne merknader

Formell start på verneplanarbeidet vart meld 19. mai 2023, og frist for innspel var 5. juli 2023. Det vart meld oppstart for 17 område samtidig og det kom inn totalt 11 merknader. Det er 7 innspel som er knytt til området Heggeneset:

Språkrådet (brev dagsett 1.6.2023) uttaler følgjande:

“SSR har berre registrert bruksnamnet Heggenes i ubunden form, men heradsregisteret har uttale i bunden form: Vi har difor bedt Kartverket reise namnesak på bruksnamnet og avleidde namn. Skrivemåten som blir vedtatt for bruksnamnet blir retningsgivande for reservatnamnet.”

BaneNor (brev dagsett 14.6.2023) uttaler følgjande: *«Vi viser til varsel om oppstart av verneplanprosess, datert 19.05.2023. Ingen av verneområdene berører jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader».*

Forsvarsbygg (brev dagsett 23.06.2023) uttaler følgjande:

«Vi viser til brev 19. mai 2023 med melding om start av verneplanprosess for frivillig vern av skog for 17 områder i kommunane Bamble, Fyresdal, Holmestrand, Tønsberg, Kviteseid, Midt-Telemark, Nissedal, Notodden, Seljord, Tinn og Tokke. Forsvarsbygg gjev høyrings svar i slike saker med det utgangspunktet å ta vare på Forsvaret sine arealbruksinteresser.

Vi ser foreløpig ingen konflikter med det føreslåtte verneområdet. Vi ber likevel om at de tek naudsynte unntak for militær operativ verksemd inn i forskrift til verneplanen. Vi ber òg om at det særskilte unntaket for avgang og landing med Forsvaret sine luftfartøy vert tatt med i forskrift, for å ivareta omsynet til militær luftoperativ verksemd. Vi har ingen ytterlegare merknader til verneframlegget».

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) (brev dagsett 30.06.2023) skriv mellom anna: “Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard (DMF) viser til ovannemnde sak, datert 19. mai 2023.

DMF er fagorgan og sektormyndighet for mineralressursar og mineralverksemd. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å leggje til rette for ein langsiktig ressurstilgang basert på ein forsvarleg og berekraftig utvinning og tilverking av mineral. Vi forvaltar lov om erverv og utvinning av mineralske ressursar (minerallova), og har i tillegg som sektormyndighet eit særleg ansvar for at mineralressursar blir teke omsyn til i vernesaker. Sentrale mål i mineralforvaltninga er å sikre tilgangen til mineralressursane i framtida og å unngå at viktige førekomstar blir gjort utilgjengeleg av arealbruk som hindrar framtidig utnytting.

*Branås, Eidsbøgleivae – Gjuvstøvli, **Heggeneset**, Jønjlilo, Mørkvassjuvet, Omnflug, Skriuffjellet, Skuleholmfjellet, Stormyråsen, Storås, Tjuvberget, Øverland og Ånås DMF kan ikkje sjå at det føreslegne vernet kan få følgjer for registrerte førekomstar av mineralske ressursar, bergreittar eller masseuttak i drift innafor desse områda. Her har vi derfor ingen merknader.”*

Naturvernforbundet i Øst-Telemark (e-post med vedlegg dagsett 05.07.2023) uttalar følgjande:

“Vi er positive til at flere verdifulle skogområder i Notodden og Tinn vernes. Det er spesielt gledelig at det kommer inn gode tilbud fra skogeiere rundt Follsjå, et område vi har hatt fokus på, og der det har vært god dialog med skogeierne. Samtidig er vi opptatt av at det er de viktigste områdene som må prioriteres først, spesielt nå i en situasjon der det er begrenset med midler og lang kø av vernekandidater. Vi er også opptatt at grensene for verneområdene trekkes slik at de fanger opp verneverdiene på en helhetlig og god måte. Det er særlig områder i lavlandet og andre typer som har lav dekning av vern som vi ønsker å ha et spesielt fokus på.”

Naturvernforbundet har spesifikke kommentarar til nokre områder, men Heggeneset er ikkje bland desse.

Norges vassdrags- og energidirektorat NVE (brev dagsett 05.07.2023): Det er gjort eit utdrag av den delen av uttala som omfattar Heggeneset.

“NVE har sett gjennom meldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m. Vi vil bemerke at det er viktig at denne type saker underlegges grundige saksbehandlingsprosesser og at alle involverte interessenter gis anledning til å uttale seg.

- *I verneforslagene Brånås, Storskog, Kringsås, **Heggeneset**, Eidsborgkleivane-Gjuvstøyllia og Humleneset (utv.) er det nettanlegg som krysser områdene.*
- *Heggeneset ligger nært reguleringsmagasinet Seljordsvatnet*
- *NVE ber om at alle berørte parter blir inkludert i adresselisten. Dette gjelder områdekonsesjonærer, netteiere, magasinregulanter, kraftselskapseiere, grunneiere m.m. Dette er for at de skal få muligheten til å uttale seg om hvorvidt vern påvirker eksisterende eller fremtidige planer.*

Nettanlegg

Vi gjør oppmerksom på at nettselskapene Telemark Nett AS, Lede AS, DE Nett AS, Føre AS, Everket AS og Stannum AS har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. Det er viktig at områdekonsesjonærer og netteiere vurderer om verneforslaget kommer i konflikt med deres eksisterende og fremtidige planer. Vi ber nettselskapene å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.

Reguleringsmagasin

Så langt NVE kjenner til er det reguleringsmagasin som ligger nært eller grenser til områdene Brokefjell, (utv.) Brakandalen, Storskog, Mørkvassjuvet, (utv.) ned mot Flåvatn, Eidsborgkleivane-Gjuvstøyllia, **Heggeneset**, Jønjljo NR, (utv.) og Tjuvberget.

NVE ber statsforvalter ta kontakt med regulant/tiltakshaver av magasinene og eiere av kraftverk slik at de får mulighet til å uttale seg om hvorvidt de foreslåtte verneområdene kommer i konflikt med drift av reguleringsmagasin, konsesjonsbestemmelser, om erstatninger gitt tidligere til grunneiere og vurdere hvorvidt det er aktuelt med heving av høyeste regulerte vannstand (HRV) i fremtiden. Vi ber selskapene og regulanter å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt. NVE gjør oppmerksom på at vern ned til høyeste regulerte vannstand (HRV) vil begrense muligheter for økning av HRV i fremtiden. Hvorvidt dette er aktuelt, bør regulantene/tiltakshaver uttale seg om. Se nærmere under **Øvrige kommentarer til områdene** for informasjon om regulanter/tiltakshavere og selskaper.

Når verneområdet grenser med reguleringsmagasin kan det skje at regulanten er pålagt eller har behov for å rydde i kantsonen over HRV, neddemt område og elven nedstrøms. NVE vurderer det som nødvendig at konsesjonsbestemmelser blir ivaretatt.

I forbindelse med flere tidligere verneforslag som grenser til HRV, for eksempel Sandvik naturreservat i Fyresdal kommune, har NVE opplevd at grunneierne ble kompensert opptil en meter over HRV for erosjon, nødvendig hogst og rydding i forbindelse med reguleringen og varierende flomvannstander. Vi oppfordrer statsforvalteren til å be skogeieren(e) opplyse om det er noen privatrettslige forhold i de foreslåtte verneområdene, som vil kunne få betydning for vernet før verneområdene blir sendt på høring. Det inkluderer opplysninger som skogeieren(e) allerede har fått eller får utbetalt erstatninger i de foreslåtte verneområdene i henhold til skjønnsavgjørelser eller avtaler.

Kraftverk

Når det kommer til kraftverksinteresser ber vi statsforvalter sende verneforslaget til eierne av kraftverkene (nevnt nedenfor) for å unngå at verneforslaget kommer i konflikt med drift, vedlikehold eller oppgradering av kraftverkene. NVE ber kraftverkseierne å uttale seg om hvorvidt vern vil være i konflikt med drift og vedlikehold av kraftverket. Deres hensyn med tanke på drift og vedlikehold, konsesjonsbestemmelser må bli ivaretatt.

Øvrige kommentarer til områdene

10. **Heggeneset**. Telemark Nett AS har områdekonsesjon og eier distribusjonsnett som krysser deler av det foreslåtte verneområdet. Området ligger nært reguleringsmagasinet Seljordsvatnet som blir benyttet ifb. kraftproduksjon av vannkraftverket Skotfoss. Akershus Energi Vannkraft AS er eier av vannkraftverket. Midt-Telemark kommune er ansvarlig for reguleringen av Seljordsvatnet.”

Landbruksdirektoratet (brev dagsett 24.07.2023) ber om at det av høyringsdokumenta må kome fram korleis områda vert bruka i landbrukssamanheng, og at omsynet til dette må bli ivaretatt i verneforskriftene. Dei peikar spesielt på gjennomgåande vegar, stølar, beitebruk og reindrift. Statleg og kommunal landbruksforvaltning bør bli involvert i verneprosessen, uttalar direktoratet.

STATSFORVALTERENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Språkrådet har bedt Kartverket reise namnesak for å avklare om namnet skal være Heggeneset eller Heggenes. Sak 2023/159 er ikkje avslutta, og difor nyttar Statsforvaltaren namnet *Heggeneset* i høyringa. Vi vil rette oss etter det som blir avgjersla dersom den føreligg innan verneprosessen er avslutta.

Når det gjeld merknaden frå Forsvarsbygg, så vil vi kommentera at det er teke omsyn til unntak for militær operativ verksemd og omsynet til militær luftoperativ verksemd i § 6, første ledd og § 6, bokstav c.

Noregs vassdrags og energidirektorat (NVE) opplyser at det er reguleringsmagasin som ligger nært til, eller grenser til Heggeneset. Reguleringa har ein bestemd høgaste regulerte vasstand (HRV). Eit vern kan kome i konflikt med HRV. Det kan òg vera motstridane omsyn mellom vern og behov for skjøtsel av den nedste sona mot vatnet, påpeikar NVE. NVE har sendt uttalen sin i kopi til eigar av kraftverket og tiltakshavar. Statsforvaltaren oppfattar at dette bør vera tilstrekkeleg i forkant av ein høyringsprosess. I sjølve høyringsprosessen får dei aktuelle instansar ein ny moglegheit til å uttala seg til verneplanen. Statsforvaltaren inkluderer Akershus Energi Vannkraft AS og Telemark Nett AS på høyringslista.

Når det gjeld uttalen frå Landbruksdirektoratet, så vil vi kommentere at området som blir foreslått verna ikkje har støl/seterbusetnad sjølv om namnet Heggestaul finst innanfor tilbudsområde. Dersom det skulle vera aktuelt med beitedyr her er det teke høgde for det og dei andre innspela i verneforskrifta, jf. § 4 bokstav g, § 6 bokstav a, § 7 bokstav e og f.

Andre utsegn blir tekne til etterretning.

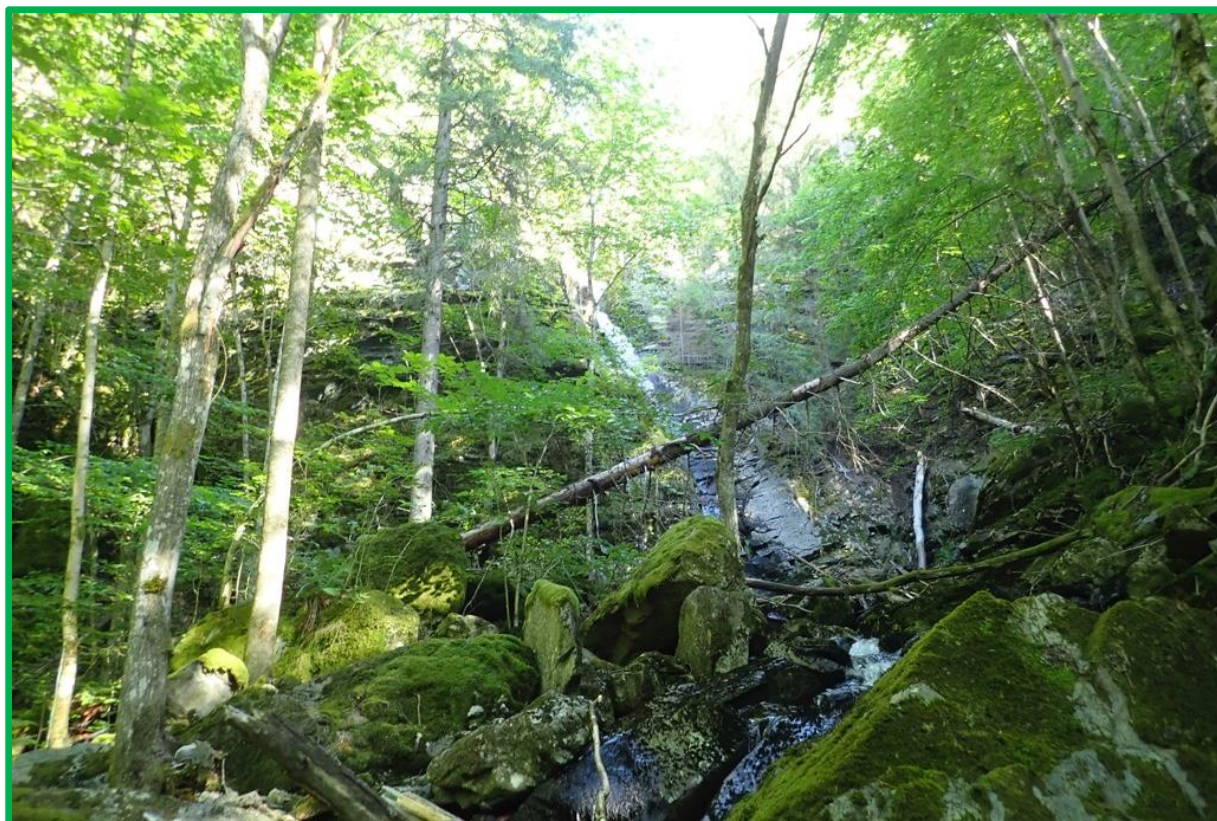
Vidare sakshandsaming

Verneforslaget med områdeskildringar, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift blir sendt på ein felles sentral og lokal høyring med **frist 1. september 2024**. Målet med høyringa er å få fram opplysningar om interesser som kan bli ramma av den planlagde fredinga.

Etter høyring vil Statsforvaltaren oppsummera høyringa, kommentera eventuelle utsegner og utarbeida ei tilråding om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil deretter laga innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om freding blir gjort ved kgl. Res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Namn	Kommune	Tal på grunneigarar	Totalareal	Verneverdi
Heggeneset	Seljord	7	2230 dekar	Nasjonal (***)

Løvdominert boreonemoral blandingsskog i kjerneområde 2. Foto: John.Gunnar Brynjulvsrud

6. Faktaark

LOKALITET:	Heggeneset
KOMMUNE:	Seljord
FYLKE:	Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	2230
HØYDE OVER HAVET:	M.o.h. 116- 669
EIENDOM:	Gnr./bnr.: 6/2, 6/3, 7/1, 7/2, 7/5, 7/8, 8/1 og 8/6

OMRÅDEBESKRIVING

Sju grunneigarar med til saman 8 eigedomar har tilbode vern av to nesten samanhengande område på 2230 daa på nordsida av Seljordsvatnet. Områda er brattlendte og strekk seg frå Seljordsvatnet til Heggstaulnuten med høgdeforskjell på 550 m. Store delar av teksten som følgjer er henta frå kartleggingsrapporten til BioFokus. Topografien i områda er variert og omfattar bratte sør- og vestvendte lisider, spreidde flater og bekkekløft. Berggrunnen består av ryolitt, ryodacitt og dacitt i øvre og nedre lag, med eit belte med gabbro og amfbolitt i midlare høgdelag. Lausmassane består i hovudsak av morenemateriale forutan i areal i og ved Djupsåi kor det er breelvaavsetningar og bekke- og elveavsetningar.

Noreg er delt inn i 7 bioklimatiske seksjonar der områda ligg i overgangssekksjonen kalla OC, med øvre lag grensande mot svakt oseanisk seksjon O1.

Området ligg i boreonemoral 95% (ca. 1920 daa) og sørboreal 5% (ca. 100 daa) vegetasjonssone.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVERKNAD

Innanfor avgrensa areal finst store areal med rike vegetasjonstypar, medan fattige vegetasjonstypar dominerer i høgareliggjande område. I lågareliggjande område med relativt tjukt jordsmonn dominerer lågurt- og bærlyngvegetasjon, fleire stader i det øvste sjiktet i overgang mot kalk-lågurtvegetasjon. Treslagssamansetninga er rik. Furu dominerer i høgareliggjande område og edellauvtrær finst forholdsvis høgt i området. Dei lågareliggjande liane er dominerte av blandingsskog, ofte grandominert med edellauvsortar som spisslønn, alm, lind, ask, hassel i mellomsjiktet, og dessutan spreidde førekomstar av eik. Utover dette er boreale lauvtre som bjørk, osp, gråor og rogn vanleg. Stadvis finst ospedominerte holt.

VERNEINTERESSER

Områda er kartlagde for naturtypar etter ein metode kalla DN handbok 13. Fleire raudlista naturtypar er registrerte innanfor avgrensa areal; kalk- og lågurtfuruskog (VU), lågurtedellauvskog (VU), svært tørkeutsett sørleg kalkberg (NT) og fosseberg (VU). Gammal fleiraldra blandingsskog dominerer i avgrensa verneverdig areal, forutan i dei høgareliggjande områda der gamal barskog dominerer. Det er rikelege førekomstar med død ved innanfor avgrensa areal med alle treslag representerte. Det er i store delar av områda god spreiding i nedbrytingsstadium, men med noko lågare kontinuitet med død ved av furu. Søyleeiner er forholdsvis vanleg på kollene, og det er noko solsvidde gadd og læger av furu i sørleg eksponerte lisider. Høle edellauvtrær finst spreidd i lokaliteten, og dessutan hole grove osper. Det er avgrensa 8 kjerneområde innanfor kartlagd område, og i artsgruppene karplantar, lav, soppar og mosar er det registrert 19 raudlista artar (1 EN, 6 VU, 12 NT). I tillegg er det registrert over 60 unike raudlista artar innan artsgruppene insekt og edderkoppdyr. Det er eit vidare potensial for fleire krevjande artar innan alle nemnde artsgrupper i lokaliteten. Området

Heggeneset blir vurdert samla å vera nasjonalt verneverdig (**). Området Heggeneset oppnår høg mangeloppfylling på naturtypar som følgje av over 50 daa rik blandingsskog i låglandet og store areal med intakt skogsbekkekløft. Innanfor generelle manglar er det også høg mangeloppfylling fordi området har 250 daa låglandsskog, høgbonitetsskog og biologisk gammal skog. Området Heggeneset oppnår samla høg mangeloppfylling.

Grønnsko og stubbefauskmose på morken ved. Foto: John Gunnar Brynjulvsrud

FØREMÅL

Føremålet med naturreservatet er å verne eit område i låglandet som representerer bestemte typar natur i form av kalk- og lågurtfuruskog, lågurtedellauvskog, svært tørkeutsett sørleg kalkberg og fosseberg. Området har særskild betydning for biologisk mangfald på grunn av gammal skog med mykje daut ved, samt sjeldne og trua artar av karplantar, sopp, mose, lav og insekt.

ANDRE INTERESSER

Sjå under tekniske inngrep.

TEKNISKE INNGREP

Den gamle Rv 36 går gjennom området i sørvest. Tunnelen *Sjøormen* går i dag under området som blir foreslått verna der den nye RV 36 vil vera avgrensing mot Seljordsvatnet. Ei kraftlinje går gjennom området. I det arealmessig største området er det få tekniske inngrep av nyare dato, mest gamle hestesleper.

PLANSTATUS

Verneforslaget ligg innanfor område avsett til LNF (natur- og friluftsområdet i landbruks-) formål. I nedre del av området er det ei omsynssone 370 som omfattar område for

høyspentlinje, med sikringszone på 25 meter. Det er også omsynssone 560 Bevaring naturmiljø. Avgrensinga samsvarer med naturtypen *rik blandingskog i låglandet*.

MERKNADER

Skjøtsel i samsvar med forslag til skjøtselsplan for Heggeneset.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGAR

Tabellen viser skogbruksdata for tilbudsområdet.

Namn	Total-areal	Produktivt areal i daa				Anna areal i daa				Tilvekst	Volum
	daa	H (20-23)	M (14-17)	L (6-11)	Sum	Myr	Skrap	Vei	Imp.	m ³ /daa	m ³
Heggeneset	2230	691	812	499	2002	6	11		217	0,47	

Skogdataene er levert av AT skog.

LITTERATUR

Brynjulvsrud, J. G. 2021. Naturverdier for lokalitet Heggeneset, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2020. NaRIN faktaark. BioFokus

Naturbase: <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase>

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no/>

7. Forslag til verneforskrift

Kommentarar til forskrifta

Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbode.

Definisjon på større arrangement har tidlegare vore om lag 30 deltakarar. I samsvar med den nye malen for forskrifter frå Miljødirektoratet er det ikkje gitt nokon eksakt definisjon på kva som blir rekna som større arrangement. Både type arrangement og tal deltakarar kan ha betydning.

Som utgangspunkt vil idrettsarrangement og konsertar – eller liknande - bli omfatta. Føresegna er ikkje meint å regulere ordinær turverksemd i grupper, og felles turar og felles treningar med vidare blir dermed ikkje omfatta av forbodet. Utsetting av turposter og liknande blir heller ikkje rekna som arrangement, men kan rammes av forbodet mot midlertidige innretningar.

Forskriftsmalen har i § 7 ein særskilt føresegn om dispensasjon som opnar for å gi løyve til aktivitetar nemnd i denne. Ut frå verneformålet for det enkelte området kan det vurderast konkrete unntak eller tilpassingar til disse føresegnene, for eksempel særskilt unntak for turorienterings- eller kjentmannspostar. Er det fleire deltakarar må det søkjast om dispensasjon, og da kan forvaltningsstyremakta vurdere dette i samsvar med til § 7 bokstav g.

Merking, rydding og vedlikehald av eksisterande stiar.

Vedlikehald som rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i stiar og vegar kan gjerast utan søknad. Vindfall som måtte bli liggjande over stiar kan kappes og leggst til side, normalt vil dette kunne gjerast av grunneigar eller oppsyn. Det kan etter søknad gjevast dispensasjon etter § 7 bokstav e til rydding og vedlikehald av stiar, løyper og gamle ferdselsvegar. Dette er ein standard regel vi har med i alle verneforskrifter, og som kan nyttast dersom det viser seg å vera stiar ein *ikkje har kjent til* ved vernet.

Motorferdsel.

Motorferdsel er forbode etter § 5 bokstav a. Det er nokre generelle unntak i § 6 og det kan gjevast dispensasjon etter søknad etter reglane i § 7. I tillegg gjeld lov om motorferdsel i utmark, det vil seia at kommunen og grunneigar må gje løyve til motorferdsel på vanleg måte.

Bruk av sykkel, hest og riding.

Friluftsløven opnar for sykling, riding og anna bruk av hest på vegar og stiar i utmarka. I høyringsforslaget vil vi følgje friluftsløvens føresegn. Jf. føresegn i § 5 bokstav b.

Brenning av bål.

Det er vanleg at det er opna for brenning av bål i store reservat. Ein må då nytte tørrkvist eller ved ein har med seg, ein kan ikkje felle eller hogge opp daude tre.

Forskrift om vern av Heggeneset naturreservat, Seljord kommune, Telemark

Fastsett ved kongeleg resolusjon ... med heimel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62 [og § 77]. Fremja av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Føremål

Føremålet med naturreservatet er å verne eit område i låglandet som representerer bestemte typar natur i form av kalk- og lågurtfuruskog, lågurtedellauvskog, svært tørkeutsett sørleg kalkberg og fosseberg.

Området har særskild betydning for biologisk mangfald på grunn av gammal skog med mykje daud ved, samt sjeldne og trua artar av karplantar, sopp, mose, lav og insekt.

Det er ei målsetjing å behalde verneverdiane i mest mogleg urørd tilstand, og eventuelt vidareutvikle dei.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet omfattar følgjande gnr./bnr.: Seljord kommune: 6/2, 6/3, 7/1, 7/2, 7/5, 7/8, 8/1 og 8/6.

Naturreservatet dekker eit totalareal på 2230 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet Dei nøyaktige grensene for naturreservatet skal merkast av i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast.

Verneforskrifta med kart blir oppbevart i Seljord kommune, hos Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernereglar

I naturreservatet må ingen gjere noko som skadar verneverdiane som går fram av føremålet med vernet.

I naturreservatet gjeld følgjande vernereglar:

1. Vegetasjonen, medrekna daude buskar og tre, er verna mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter og sopp medrekna lav eller deler av desse frå naturreservatet. Planting eller såing av tre og annan vegetasjon er forbode.
2. Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er verna mot skade, øydelegging og unødig forstyrring. Utsetting av dyr er forbode.
3. Det må ikkje settast i verk tiltak som kan endre naturmiljøet, som til dømes oppføring av bygningar, anlegg, gjerde og andre varige eller mellombelse innretningar, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båtar, framføring av luftleidningar, jordkablar, kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering eller anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller anna form for forureining, etterlating av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske utryddingsmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga av tiltak er ikkje uttømmande.
4. Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbode.
5. Brenning av bål er forbode

§ 4 Generelle unntak frå vernereglane

Vernereglane i § 3 andre ledd er ikkje til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldande lovverk

- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldande lovverk
- d. vedlikehald av eksisterande vegar/traktorvegar, stiar og andre anlegg og innretningar i samsvar med standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltstein
- g. brenning av bål med tørrkvist frå bakken eller medteken ved, i samsvar med gjeldande lovverk
- h. oppsetting av mellombelse, mobile jakttårn for storviltjakt
- i. forsiktig rydding av småbuskar og kvist i samband med storviltjakt
- i. drift og vedlikehald, samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterande energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet
- j. oppgradering eller fornying av kraftleidningar for heving av spenningsnivå og auking av linetverrsnittet, når tiltaket ikkje skadar verneverdiane angitt i verneføremålet nemneverdig.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.

I naturreservatet gjeld følgjande reglar om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel på land er forbode, medrekna landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbode utanom eksisterande vegar og stiar.

§ 6 Generelle unntak frå ferdselsreglane

Ferdselsreglane i § 5 er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsverksemd, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgåver som er bestemt av forvaltningsstyresmakta.

Unntaket gjeld ikkje øvingsverksemd.

Ferdselsreglane i § 5 annet ledd er ikkje til hinder for

- a. naudsynt motorferdsel for uttransport av sjuke og skadde bufe. Køyretøy som nyttast skal vere skånsamt mot markoverflata. Det skal sendast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet i forkant av køyring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort og villsvin med lett beltekøyretøy som ikkje set varige spor i terrenget og med traktor og AVT på traktorveg avmerkt på vernekartet
- c. landing og start med Forsvaret sine luftfartøy
- d. naudsynt motorferdsel i samband med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterande energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendast melding til forvaltningsstyresmakta.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsreglar

Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehald og skjøtsel av kulturminne
- b. tiltak i samband med forvaltning av vilt
- c. naudsynt uttransport av felt elg og hjort og villsvin med andre køyretøy enn lett beltekøyretøy som nemnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. oppsetting og vedlikehald av gjerder
- e. merking og rydding av nye stiar
- f. avgrensa bruk av naturreservatet for aktivitetar nemnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppgradering og fornying av kraftleidningar som ikkje faller inn under § 4
- h. naudsynt motorferdsel i samband med drift og vedlikehald, samt oppgradering og fornying av eksisterande kraftleidning
- i. naudsynt motorferdsel i forbindelse med aktivitetar etter § 4 bokstav d og f og § 7 bokstav a, d og g.

§ 8 *Generelle dispensasjonsreglar*

Forvaltningsstyresmakta kan gjere unntak frå forskrifta dersom det ikkje strir mot føremålet med vernet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom omsyn til tryggleik eller omsynet til vesentlege samfunnsinteresser gjer det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsstyresmakta, eller den forvaltningsstyresmakta bestemmer, kan setje i verk tiltak for å oppretthalde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er føremålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeidast forvaltningsplan med nærare retningsliner for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan innehalde nærare retningsliner for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsstyresmakt*

Miljødirektoratet fastset kven som er forvaltningsstyresmakt etter denne forskrifta. Miljødirektoratet kan delegere styresmakta til kommunar som samtykker til det.

§ 12 *Ikraftsetjing*

Denne forskrifta trer i kraft straks.